

Model checking simbolic. Diagrame de decizie binare

22 octombrie 2004

Model checking cu reprezentare explicită a spațiului stărilor

Algoritmii de până acum: consideră **individual** fiecare stare
 \Rightarrow dimensiunea spațiului stărilor limitează aplicabilitatea (dacă o stare are n biți, rezultă direct câte putem reprezenta în memorie)
 – tipic, limitat la câteva milioane de stări

Dacă spațiul stărilor atinse e mic față de spațiul potențial complet, se poate încerca o codificare a stărilor pe număr mai mic de biți (**bitstate hashing**, metodă folosită în SPIN). Metoda e însă doar o **aproximație**: dacă se ajunge la o stare cu cod deja întâlnit, explorarea se oprește (deși poate starea e diferită).

\Rightarrow o parte din spațiul stărilor poate rămâne neexplorată

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Model checking simbolic. Diagrame de decizie binare

3

Explorarea cu stări și mulțimi

Calculul stărilor care pot fi atinse din stările inițiale (**EF true**)

– prin traversare a grafului pornind de la stările inițiale

– R : mulțimea stărilor explorate; F : *frontiera* stărilor atinse

Cu **stări individuale**

$R = \emptyset$; $F = S_0$

while ($F \neq \emptyset$)

choose $s \in F$;

$F \leftarrow F \setminus \{s\}$; $R \leftarrow R \cup \{s\}$

forall s' with $s \rightarrow s'$

if $s' \notin F \cup R$

$F \leftarrow F \cup \{s'\}$

\Rightarrow Algoritm se exprimă mult mai simplu dacă se poate calcula

într-o singură operație mulțimea **succesorilor** unei mulțimi de stări

\Rightarrow mulțimea R a stărilor explorate crește la fiecare iterație, dar e finită

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Model checking simbolic. Diagrame de decizie binare

4

Model checking simbolic

- O nouă abordare: explorarea **mulțimilor** de stări
 - ideea: o mulțime poate fi uneori reprezentată (printr-o formulă) într-un spațiu mai mic decât explicit pentru fiecare stare în parte
 - reprezentare eficientă pt. mulțimi de stări, relație de tranziție [McMillan'92]
 - cu ajutorul diagramelor de decizie binare (BDD) [Bryant'86]
- idee cheie: Operarea cu **mulțimi** de stări
 - folosită și în cazul în care mulțimea stărilor este infinită (sisteme în timp continuu, sisteme hibride)
- idee cheie: prelucrarea iterativă până când nu se mai produc modificări
 \Rightarrow noțiunea de **punct fix**

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Model checking simbolic. Diagrame de decizie binare

5

Reprezentări de punct fix

Def: $x \in D$ este **punct fix** pentru $f: D \rightarrow D$ dacă $f(x) = x$. Def: O **latică** e o mulțime parțial ordonată în care orice submulțime finită are un cel mai mic majorant și un cel mai mare minorant

Ex: mulțimea părților $\mathcal{P}(S)$ a lui S , cu relația de incluziune \subseteq

– Lucrăm cu funcții $\tau: \mathcal{P}(S) \rightarrow \mathcal{P}(S)$ peste **latică** $\mathcal{P}(S)$

– Privim $S' \subseteq S$ ca un **predicat** peste S : $S'(s) = \text{true} \Leftrightarrow s \in S'$

în particular: $\emptyset = \text{false}$, $S = \text{true}$

$\Rightarrow \tau: \mathcal{P}(S) \rightarrow \mathcal{P}(S)$ este o **transformare de predicate**

Def:

- τ este **monoton** dacă $P \subseteq Q \Rightarrow \tau(P) \subseteq \tau(Q)$
- τ este **continuu la uniune** dacă pentru orice șir $P_1 \subseteq P_2 \subseteq \dots$ avem $\tau(\cup_i P_i) = \cup_i \tau(P_i)$
- τ este **continuu la intersecție** dacă pentru orice șir $P_1 \supseteq P_2 \supseteq \dots$ avem $\tau(\cap_i P_i) = \cap_i \tau(P_i)$

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Model checking simbolic. Diagrame de decizie binare

6

Teoreme de punct fix

O transformare de predicate monotonă pe $\mathcal{P}(S)$ are întotdeauna

– un punct fix minimal, notat $\mu Z.\tau(Z)$

– și un punct fix maximal, notat $\nu Z.\tau(Z)$ [Tarski]

Dacă S e finită și τ e monotonă, atunci τ e continuă la uniune și la intersecție.

τ monotonă $\Rightarrow \tau^i(\text{False}) \subseteq \tau^{i+1}(\text{False})$ și $\tau^i(\text{True}) \supseteq \tau^{i+1}(\text{True})$

Dacă τ e monotonă și S e finită, există $i, j \geq 0$ astfel ca $\forall k \geq i, \tau^k(\text{False}) = \tau^i(\text{False})$ și $\forall k \geq j, \tau^k(\text{True}) = \tau^j(\text{True})$

Dacă τ e monotonă și S e finită, există $i, j \geq 0$ astfel ca $\mu Z.\tau(Z) = \tau^i(\text{False})$ și $\nu Z.\tau(Z) = \tau^j(\text{True})$

Verificare formală. Curs 3

Marius Minea

Calculul punctului fix minimal/maximal

```

function Lfp( $\tau$  : Trans) : Pred   function Gfp( $\tau$  : Trans) : Pred
  Q := False;                       Q := True;
  Q' :=  $\tau(Q)$ ;                   Q' :=  $\tau(Q)$ ;
  while ( $Q' \neq Q$ ) do               while ( $Q' \neq Q$ ) do
    Q := Q';                           Q := Q';
    Q' :=  $\tau(Q)$ ;                   Q' :=  $\tau(Q)$ ;
  return Q;                           return Q;

```

Relații de punct fix pentru CTL

Identificăm formula CTL f cu mulțimea de stări $\{s \mid M, s \models f\}$

- $\mathbf{AF} f = \mu Z . f \vee \mathbf{AX} Z$ $\mathbf{EF} f = \mu Z . f \vee \mathbf{EX} Z$
- $\mathbf{AG} f = \nu Z . f \wedge \mathbf{AX} Z$ $\mathbf{EG} f = \nu Z . f \wedge \mathbf{EX} Z$
- $\mathbf{A} [f_1 \mathbf{U} f_2] = \mu Z . f_2 \vee (f_1 \wedge \mathbf{AX} Z)$
- $\mathbf{E} [f_1 \mathbf{U} f_2] = \mu Z . f_2 \vee (f_1 \wedge \mathbf{EX} Z)$
- $\mathbf{A} [f_1 \mathbf{R} f_2] = \nu Z . f_2 \wedge (f_1 \vee \mathbf{AX} Z)$
- $\mathbf{E} [f_1 \mathbf{R} f_2] = \nu Z . f_2 \wedge (f_1 \vee \mathbf{EX} Z)$

punct fix minimal: proprietăți de evoluție: **F**
punct fix maximal: proprietăți de siguranță (invariante): **G**

Algoritmul de model checking simbolic

Prin descompunere după structura formulei.
 $Check(f)$ returnează $\{s \in S \mid M, s \models f\}$

```

Check(p) = {s ∈ S | p ∈ L(s)}           propoziții atomice
Check(¬f) = S \ Check(f)               complement
Check(f ∧ g) = Check(f) ∩ Check(g)    intersecție
Check(EX f) = CheckEX(Check(f))
  CheckEX(f( $\vec{v}$ )) = ∃ $\vec{v}' . [f(\vec{v}') \wedge R(\vec{v}, \vec{v}')]$    produs relațional
Check(E [f U g]) = CheckEU(Check(f), Check(g))
  folosind  $\mathbf{E} [f_1 \mathbf{U} f_2] = \mu Z . f_2 \vee (f_1 \wedge \mathbf{EX} Z)$  și funcția Lfp
Check(EG f) = CheckEG(Check(f))
  folosind  $\mathbf{EG} f = \nu Z . f \wedge \mathbf{EX} Z$  și funcția Gfp

```

Aceste operații de bază se pot implementa cu BDD-uri

Diagrame de decizie binare

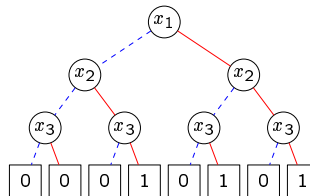
- Binary Decision Diagrams (BDDs)
- o reprezentare compactă și canonică a funcțiilor boolene
 - o algoritmi eficienți de manipulare
- [R. Bryant, "Graph-based algorithms for boolean function manipulation", *IEEE Transactions on Computers*, 1986]
- impact deosebit asupra verificării formale:
 - ACM Kanellakis Award for Theory & Practice, 1998
 - Randal E. Bryant: BDDs ('86)
 - Edmund M. Clarke, E. Allen Emerson: model checking ('81)
 - Ken McMillan: symbolic model checking ('92)

Funcții boolene. Reprezentări

- Obiectul de lucru: funcții Boolene $f : B^n \rightarrow B$
- reprezentări uzuale: tabele de adevăr, diagrame Karnaugh, sumă canonică de mintermi – dimensiune exponențială
 - sumă redusă de produse, factorizări, etc.
 - exponențiale pentru anumite funcții comune (ex. paritate)
 - operații elementare pot rezulta în creștere exponențială (ex. complementarea)
 - reprezentări necanonice \Rightarrow e dificil de testat:
 - echivalența (după transformări în proiectarea circuitelor)
 - satisfacibilitatea: $\exists x_1, \dots, x_n . f(x_1, \dots, x_n) = 1$?
$$\forall x . f_1(x) = f_2(x) \equiv \neg \exists x . f_1(x) \oplus f_2(x) = 1$$

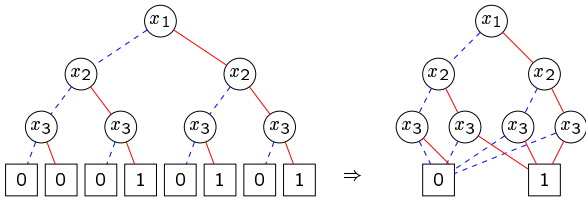
Arbori de decizie binari

- noduri terminale: valoarea funcției (0 sau 1)
- noduri neterminale: variabile
- ramuri: $low(v)$ (stânga) / $high(v)$ (dreapta): atribuire 0/1 pt. variabila din nod

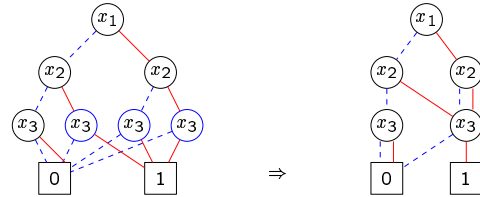

BDD-uri: obținute prin 3 reguli de reducere

Reducerea nr. 1: Comasarea nodurilor terminale

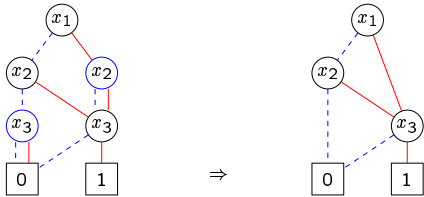

Reducerea nr. 2: Comasarea nodurilor izomorfe

$f(n_1) = f(n_2) \Rightarrow$ comasează n_1 și n_2

Reducerea nr. 3: Eliminarea testelor inutile

$low(n) = high(n) \Rightarrow$ elimină testarea lui n

Proprietăți esențiale

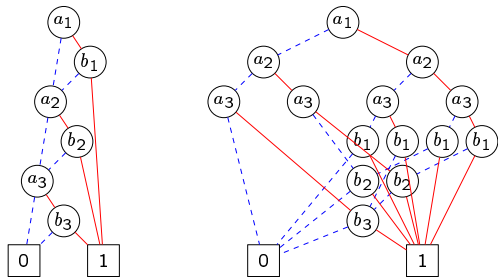
Cele 3 reguli se pot aplica indiferent de ordonarea variabilelor. Pentru a defini o BDD *ordonată* (Ordered BDD = OBDD) se impune o condiție esențială: Pe toate căile de la vârf la nodurile terminale, variabilele apar în **aceeași ordine** (= există o ordonare globală a variabilelor).

Teoremă: Pentru orice funcție, reprezentarea ca BDD *ordonată*, redusă cf. regulilor 1-3 e **unică** până la un izomorfism.
 \Rightarrow reprezentare *canonică*
 \Rightarrow testare de echivalență sau satisfiabilitate în $O(1)$

Obs:
 Un subgraf cu rădăcina într-un nod de BDD este tot o BDD.

Efectul ordonării variabilelor

Funcția: $(a_1 \wedge b_1) \vee (a_2 \wedge b_2) \vee (a_3 \wedge b_3)$

Creștere liniară: $2(n + 1)$

Creștere exponențială: 2^{n+1}

Algoritmi cu BDD-uri: Apply

```
function Apply(f, g : OBDD, op : Operator) : OBDD
if is_leaf(f) & is_leaf(g) return op(f, g);
elsif (f, g, op, h) in apply_cache return h;
else
  x := topvar(f) /* variabila din vârful lui f */
  y := topvar(g)
  if (ord(x) = ord(y)) /* x = y = aceeași variabilă */
    h := find_bdd(x, Apply(f |_{x=0}, g |_{x=0}, op), Apply(f |_{x=1}, g |_{x=1}, op))
    /* find_bdd creează un nou BDD dacă nu există deja */
  elsif (ord(x) < ord(y)) /* x înaintea lui y în ordine */
    h := find_bdd(x, Apply(f |_{x=0}, g, op), Apply(f |_{x=1}, g, op))
  else h := find_bdd(y, Apply(f, g |_{y=0}, op), Apply(f, g |_{y=1}, op))
  insert (f, g, op, h) in apply_cache
return h
```

Algoritmi cu BDD-uri: Produs relational

```

function Relprod(f, g : OBDD, E : varset) : OBDD
if f = false ∨ g = false return false
elseif f = true ∧ g = true return true
elseif (f, g, E, h) in relprod_cache return h
else
  x := topvar(f) /* variabila din vârful lui f */
  y := topvar(g)
  z := topmost(x, y) /* prima în ordinea variabilelor */
  h0 := RelProd(f |z=0, g |z=0, E)
  h1 := RelProd(f |z=1, g |z=1, E)
  if z ∈ E h := bdd_or(h0, h1) /* ∃z . h = h0 ∨ h1 */
  else h := bdd_if_then_else(z, h1, h0)
  insert (f, g, E, h) in relprod_cache
return h
    
```

Implementare

- Există implementări mature de biblioteci (pachete) de BDD-uri
- Într-o aplicație tipică, multe BDD-uri au subgrafuri comune ⇒ pointeri într-un unic graf multi-rădăcină
- Gestiunea memoriei: cu contor de referință și garbage-collection
- Un vast număr de optimizări și euristici:
 - metode de dispunere și traversare pt. caching avantajos
 - calcul paralel și distribuit, etc.

Variante de BDD-uri

- Relaxarea condiției de ordonare: FreeBDDs
 - variabilele apar în orice ordine, fiecare doar o dată
 - ∀ atribuire la \bar{v} , aceeași ordine în toate funcțiile
 - reprezentări bune pt. unele funcții cu OBDD-uri exponențiale
- Alegerea relației de decompoziție funcțională pentru OBDD: descompunerea Boole-Shannon:

$$f = \bar{x} \wedge f_{\bar{x}} \vee x \wedge f_x$$

$$f_{\bar{x}} = f |_{x=0} : \text{cofactorul negativ}$$

$$f_x = f |_{x=1} : \text{cofactorul pozitiv}$$

Alte relații de decompoziție:

 - $f = f_{\bar{x}} \oplus x \wedge f_{\delta x}$ descompunere Reed-Muller
 - $f = f_x \oplus \bar{x} \wedge f_{\delta x}$ descompunere Davio pozitivă
 - unde $f_{\delta x} = f_x \oplus f_{\bar{x}}$
- Multiterminal BDDs: extensie cu noduri terminale arbitrare (întregi, etc.)

Complexitatea algoritmilor

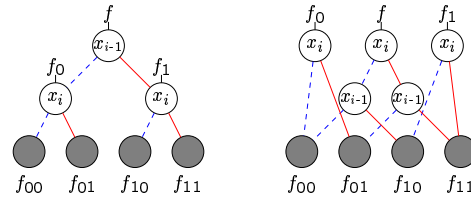
- Reducere (la forma canonică) $O(|G| \cdot \log |G|)$
- Apply ($f_1(op) f_2$) $O(|G_1| \cdot |G_2|)$
- Restrict ($f |_{x_i=b}$) $O(|G| \cdot \log |G|)$
- Compose ($f_1 |_{x_i=f_2}$) $O(|G_1|^2 \cdot |G_2|)$
- Satisfy-one (un \bar{x} cu $f(\bar{x}) = 1$) $O(n)$
- Satisfy-count ($|\{\bar{x} | f(\bar{x}) = 1\}|$) $O(|G|)$

Factorii logaritmici pot fi eliminați (prin algoritmi mai sofisticati sau hashing).

Produsul relațional poate avea complexitate exponențială.

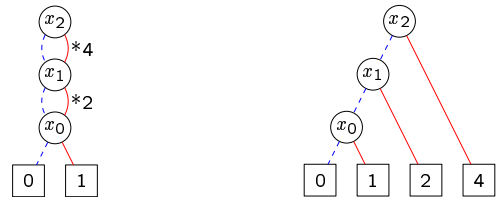
Reordonarea dinamică a variabilelor

- Ordonarea variabilelor - efect critic asupra dimensiunii
- Există funcții cu reprezentări exponențiale indiferent de ordonare (ex. bitul mijlociu al unui multiplicator [Bryant'91])
- BDD-urile evoluează în timpul execuției aplicației ⇒ f. importantă reordonarea *dinamică*
 - efectuată transparent pentru algoritmi de verificare
 - reordonarea nivelelor adiacente nu modifică pointerii externi

Diagrame pentru operații aritmetice

Exemplu: codificare numerică pe 3 biți: $f = x_0 + 2 * x_1 + 4 * x_2$

Edge-Valued BDD (EVBD) ponderi multiplicative pe muchii

Binary Moment Diagram (BMD) $f = f_{\bar{x}} + x \cdot (f_x - f_{\bar{x}})$

Hybrid Decision Diagrams = BDD + BMD + MTBDD

Word-level Verification

Cazul tipic: demonstrarea corespondenței dintre:
 – o descriere matematică (numerică) F_{num} (ex. operația de înmulțire)
 – un circuit f_{bit} cu operanzi în reprezentare binară

Fie $Num : B^n \rightarrow \mathbf{Z}$ (sau \mathbf{R}) funcția care descrie semnificația numerică a unui număr reprezentat binar.

Trebuie verificat:

$$Num(f_{bit}(x_1^*, x_2^*)) = F_{num}(Num(x_1^*), Num(x_2^*))$$

⇒ reprezentare eficientă pentru funcții pe biți cât și numerice
 ⇒ se utilizează EVBDD, BMD, HDD, etc.

Model checking simbolic: Istoric

Ken McMillan (CMU, 1987): ideea de a reprezenta sisteme în mod simbolic cu BDD-uri.

⇒ [Burch, Clarke, Dill, McMillan, Hwang: *Symbolic model checking: 10²⁰ states and beyond*, 1990]

⇒ verificatorul SMV; teza de doctorat: *Symbolic Model Checking: An Approach to the State Explosion Problem* (CMU, 1992)

Independent:

- Coudert, Berthet, Madre [1989, 1990]
- Pixley [Motorola, 1990]

Partiționarea relației de tranziție

O relație de tranziție monolitică poate deveni foarte mare
 principala dificultate: produsul relațional

- partiționare *disjunctivă* (sisteme asincrone)

$$R(\bar{v}, \bar{v}') = R_1(\bar{v}, \bar{v}') \vee \dots \vee R_n(\bar{v}, \bar{v}')$$

prin distributivitate: $\exists \bar{v}' [f(\bar{v}') \wedge R(\bar{v}, \bar{v}')] =$
 $= \exists \bar{v}' [f(\bar{v}') \wedge R_1(\bar{v}, \bar{v}')] \vee \dots \vee \exists \bar{v}' [f(\bar{v}') \wedge R_n(\bar{v}, \bar{v}')]]$

- partiționare *conjunctivă* (sisteme sincrone)

∃ nu distribuie față de \wedge , dar se poate exploata localitatea (dacă R_i nu depind de toate variabilele din \bar{v}):

$$R(\bar{v}, \bar{v}') = R_1(\bar{v}, v'_1) \wedge \dots \wedge R_n(\bar{v}, v'_n)$$

$\exists \bar{v}' [f(\bar{v}') \wedge R(\bar{v}, \bar{v}')] =$
 $= \exists v'_1 [\dots \exists v'_n [f(\bar{v}') \wedge R_0(\bar{v}, v'_1) \wedge R_1(\bar{v}, v'_1) \dots \wedge R_n(\bar{v}, v'_n)]]$
 (conjuncție și cuantificare succesivă pentru fiecare componentă)

Aplicații

Principala aplicație: în CAD și verificare formală.

În general: pentru reprezentarea compactă a datelor cu o anumită regularitate/structură comună, dificil de exprimat analitic.

- teoria codurilor
- structuri mari de date, indexare
- biologie computațională

Exemplu: sistem de filtrare publish-subscribe în timp real

- flux mare de mesaje; sute de mii de criterii de filtrare
- criteriile de filtrare reprezentate ca structură de BDD-uri (propoziții atomice: atribut *(relație)* valoare)
- mesajele noi sunt filtrate prin algoritmi de evaluare a BDD-urilor
- subcriteriile comune din BDD: evaluate o singură dată

Model checking simbolic cu BDD-uri

Reprezentare: codificare binară pentru stări și propoziții atomice

⇒ BDD-uri pentru mulțimi de stări, relație de tranziție

$$\begin{aligned} Check(p) &= \{s \in S \mid p \in L(s)\} && bdd_if_then_else(p, 1, 0) \\ Check(\neg f) &= S \setminus Check(f) && bdd_not \\ Check(f \wedge g) &= Check(f) \cap Check(g) && bdd_and \\ Check(\mathbf{EX} f) &= CheckEX(Check(f)) \\ CheckEX(f(\bar{v})) &= \exists \bar{v}' . [f(\bar{v}') \wedge R(\bar{v}, \bar{v}')] && RelProd(f, R, \bar{v}') \\ Check(\mathbf{E}[f \mathbf{U} g]) &= CheckEU(Check(f), Check(g)) \\ \mathbf{E}[f_1 \mathbf{U} f_2] &= \mu Z . f_2 \vee (f_1 \wedge \mathbf{EX} Z) && \text{algoritmul } Lfp \\ Check(\mathbf{EG} f) &= CheckEG(Check(f)) \\ \mathbf{EG} f &= \nu Z . f \wedge \mathbf{EX} Z && \text{algoritmul } Gfp \end{aligned}$$

Model checking simbolic cu fairness

Restricția de fairness: $F = \{P_1, P_2, \dots, P_n\}$, cu $P_i \subseteq S$

$\mathbf{EG} f$ e adevărată în mulțimea maximală Z cu proprietățile:

- toate stările din Z satisfac f
- $\forall P_k \in F, s \in Z$ există un drum din s într-o stare din $Z \cap P_k$ (trecând doar prin stări care satisfac f)

⇒ exprimare ca punct fix, poate fi calculată simbolic:

$$\mathbf{EG}_{fair} f = \nu Z . f \wedge \bigwedge_{i=1}^n \mathbf{EXE}[f \mathbf{U} (Z \wedge P_k)]$$

La fel cu cele definite pentru reprezentarea explicită:

$$\begin{aligned} \mathbf{EX}_{fair} f &= \mathbf{EX}(f \wedge fair) \\ \mathbf{EU}_{fair}(f, g) &= \mathbf{EU}(f, g \wedge fair) \end{aligned}$$

Generarea de contraexemple

Principalele avantaje ale tehnicii de model checking:

- metodă complet automată
- generează contraexemple care identifică erorile
- formule existențiale (**E**): produce o traiectorie “martor” (*witness*) pentru care formula este adevărată
- formule universale (**A**): produce un contraexemplu
- contraexemplul pentru o formulă universală este traiectoria martor pentru negația ei (formula existențială duală)

Traectorie pentru EF f

- punct fix minimal: $\mathbf{EF} f = \mu Z . f \vee \mathbf{EX} Z$
- se obțin și se rețin aproximări succesive $f = Q_0 \subseteq Q_1 \subseteq \dots \subseteq Q_k$
- Q_k : mulțimea stărilor din care se poate atinge f în cel mult k pași
- se găsește o intersecție $Q_k \cap S_0 \neq \emptyset$
- (o primă secvență de traversare: înapoi, simbolică)
- se alege $s_k \in S_0 \cap Q_k$
- se calculează mulțimea $\text{Succ}(s_k)$ a succesorilor lui s_k
- ea trebuie să aibă o intersecție cu Q_{k-1} (din s_k se atinge f în cel mult k pași, deci există un succesori din care se ajunge în $k-1$ pași)
- se alege $s_{k-1} \in \text{Succ}(s_k) \cap Q_{k-1}$, etc. până la $Q_0 = f$
- (a doua traversare, înainte, prin stări individuale)
- s-a găsit o traiectorie $s_k \rightarrow \dots \rightarrow s_0$ care atinge f

Traectorie pentru EG f cu fairness

- calcul prin iteratie (*Gfp*): $\mathbf{EG} f = \nu Z . f \wedge \bigwedge_{i=1}^n \mathbf{EX} \mathbf{E} [f \mathbf{U} (Z \wedge P_k)]$ (*)
- iterații interioare (*Lfp*) pentru $\mathbf{E} [f \mathbf{U} (Z \wedge P_k)]$, $\forall P_k$
- în ultima iterație exterioară se reține șirul de aproximări $Q_0^{P_k} \subseteq Q_1^{P_k} \subseteq \dots \subseteq Q_i^{P_k} \subseteq \dots$ pentru care $\mathbf{EG} f \wedge P_k$ e atins în i pași
- se alege o stare inițială $s_0 \models \mathbf{EG} f$
- din mulțimea de succesori $\text{Succ}(s_0)$ (vezi **EX** în (*)) se caută s_1 care atinge un P_k în număr minim de pași: $\min i . \text{Succ}(s_0) \cap Q_i^{P_k} \neq \emptyset$ (euristică *greedy* pentru găsirea unei traiectorii scurte)
- se găsește traiectoria: i pași din $s_1 \Rightarrow i-1$ pași din $\text{Succ}(s_1)$
- \Rightarrow alegem $s_2 \in \text{Succ}(s_1) \cap Q_{i-1} \dots \Rightarrow$ se atinge $s_{i+1} \in \mathbf{EG} f \cap P_k$
- eliminăm P_k , continuăm din s_{i+1} până vizităm și ultimul P_j (în s')
- dacă $s' \models \mathbf{EX} \mathbf{E} [f \mathbf{U} s_1]$, închidem ciclul spre $s_1 \Rightarrow$ avem martorul
- dacă nu, s' e în altă SCC decât s_1 . Repetăm procedeul din s' .
- graful SCC-urilor e aciclic \Rightarrow procedeul e finit.